

ALLES TE KOOP!

Doelen

- Bijvoeglijke naamwoorden herkennen en gebruiken
- Ervaren dat bijvoeglijke naamwoorden iets zeggen over een ander woord
- Gepaste bijvoeglijke naamwoorden selecteren
- De functie van een bijvoeglijk naamwoord kunnen uitdrukken: een eigenschap aanduiden van personen, dieren of zaken.
- De term 'schrijver' gebruiken

Materiaal

- werkblad 41-42

Lesverloop

1 Instap

Schrijf het woord 'reclame' op het bord. Vraag aan de leerlingen wat ze hierover weten. Maak eventueel een woordspin rond 'reclame'. Gebruik in het onderwijsleergesprek volgende richtvragen:

- Waar vind je zoal reclame?
- Waarom is reclame nodig?
- Vinden jullie reclame leuk/vervelend/interessant?
- Wat is de bedoeling van de schrijver?

Bekijk met de leerlingen de 'foute' reclameboodschap in het werkboek (p. 41). Laat de leerlingen reageren op deze boodschap.

- Wat is er mis met deze boodschap?
- Waarom is de boodschap mis? Gaat ze niet over de juiste voorwerpen?
- Zouden mensen die rolschaatsen kopen? Waarom niet?

De leerlingen ervaren dat de voorwerpen en namen wel juist zijn, maar dat de andere woorden, die iets meer vertellen over de voorwerpen, niet juist zijn.

2 Kern

De leerlingen maken oefening 1 in duo's. Vraag hen om de reclameboodschap recht te zetten, en ervoor te zorgen dat er wel mensen naar de winkel komen. Doe de eerste zin klassikaal samen. Maak met deze zin ook duidelijk dat er meerdere goede mogelijkheden zijn. Originaliteit is een troef!

Nu te koop: onze ... rolschaatsen!

Mogelijkheden: **fantastische, supergoede, blitse, knappe, ongelooflijke, supersnelle...**

Verbeter klassikaal. Geef genoeg ruimte aan verschillende duo's, zodat je de verscheidenheid in antwoorden kan zien. Gebruik regelmatig de term 'bijvoeglijk naamwoord' (term moet nog niet actief door de leerlingen gebruikt worden).

Bekijk oefening 2. De leerlingen vullen nu individueel de reclameboodschappen aan. Doe een gelijkaardige nabespreking. Welke woorden zouden het meest effect hebben? Welke woorden kun je niet gebruiken voor deze reclame? Laat de leerlingen ook wat absurde voorbeelden noemen. Dat leidt tot hilariteit, maar ook tot het besef dat de keuze van het bijvoeglijk naamwoord bijzonder belangrijk is om tot de juiste 'toon' te komen.

Overloop met de leerlingen oefening 3. Lees eerst heel de tekst door. De leerlingen maken er een verhaaltje van. Ze ervaren in deze oefening dat het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden 'kleur' geeft aan een verhaal.

3 Afsluiter

De leerlingen lezen hun verhaal voor. Besteed aandacht aan intonatie en articulatie. Geef aan wanneer de 'vondsten' origineel of creatief zijn. Wijs er de leerlingen op hoe verschillend de personages, dieren, zaken zijn geworden door het gebruik van andere bijvoeglijke naamwoorden.

TAFELTJE-DEK-JE – TOETS

Doelen

- Het geëigende taalgebruik bij een beroep of activiteit afleiden
- Reclameboodschappen van andere boodschappen onderscheiden
- De handeling in een tekening weergeven met één werkwoord
- Gepaste bijvoeglijke naamwoorden invullen in een bestaande tekst

Materiaal

- kopieerblad 94-95

Instructies bij de toets

Deze toets wordt volledig zelfstandig gemaakt zonder specifieke voorbereiding.

Tijdens het werken kun je de aanpak en de wijze van oplossen bij de leerlingen observeren.
Na de toets is een klassikale bespreking zeker aan te raden.

ONDER ÉÉN DAK

Doelen

- Bijvoeglijke naamwoorden in zinsverband gebruiken
- Zinnen aanvullen
- Beschrijven hoe een voorwerp is

Materiaal

- werkblad 69-70

Lesverloop

1 Introductie – Motivatie

Leg enkele verzamelingen aan van spullen die in de klas makkelijk te vinden zijn. Vraag naar de naam van de voorwerpen, bijvoorbeeld een verzameling boekentassen, ballen, bladen, schoenen...

Vraag dan een leerling in de verzameling iets te nemen: 'Geef mij de bal'. Laat aanvoelen hoe moeilijk het is om te weten over **welke** bal het gaat.

Zeg dan dat je er bij vertelt **hoe** de bal eruit ziet. 'Geef mij de groene bal'. Breid uit met enkele andere voorbeelden. Laat de leerlingen elkaar opdrachten geven. Breng enkele voorbeelden op het bord:

Geef mij de bal.

Geef mij de **groene** bal.

Geef mij de **grote** bal.

Geef mij de **kleine, rode** bal.

Toon mij de boekentas.

Toon mij de **bruine** boekentas.

Toon mij de **kleine** boekentas.

Toon mij de **grote, zwarte, versleten** boekentas.

2 Kern

Zeg aan de leerlingen dat we voorwerpen hebben die we een naam geven. Maar om echt te weten over welke bal of boekentas het gaat, moeten we meer informatie geven. We vertellen erbij hoe de bal of de boekentas eruit zien. Dat zijn bijvoeglijke naamwoorden (deze term is nog geen leerstof op dit moment).

Neem nu een willekeurige verzameling voorwerpen uit de klas. Laat de leerlingen zo nauwkeurig mogelijk benoemen:

- Een **groot** blad papier
- Een **houten** meetlat
- De **zilveren** armband
- Een **splinternieuw** potlood
- De **glazen** deur
- Een **plastic** map
- De **ouderwetse** landkaart

Doe samen met de leerlingen een aantal vaststellingen:

- Je kunt over voorwerpen oneindig veel informatie geven, over hoe het voorwerp is.
- Vaak gaat die informatie over de kleur, de vorm, het materiaal waaruit het gemaakt is.

3 Afsluiter

De leerlingen maken de opdrachten in het werkboek individueel.

Bespreek achteraf en laat verwoorden wanneer ze wat ze leerden ook kunnen gebruiken.

Uitsmijter: het gezelschapsspel 'Wie is het' is een ideale manier om bijvoeglijke naamwoorden in te oefenen. Kan eventueel ook als remediëring gebruikt worden.

